

Erland Asdahl
er død

Det var med stor sorg vi mottok meldingen om Erland Asdahls bortgang. Den var ventet, men kom allikevel så brått. Han ble bare 67 år og hadde så meget han ønsket å utrette. Hans sterke samfunns-messige engasjement avtvang den største respekt i alle lag av vårt folk.

Asdahl var en dyktig gårdbruker, han var oppfinner og han var en av Senterpartiets fremste talsmenn på Stortinget. Han var voksen nok til å ta egne standpunkter der det trengtes mest. Videre var han aktiv i kristent arbeide - bl.a. som søndagsskolelærer i ca. 40 år. Han engasjerte seg på samenes side i Alta-saken. Alexander Kielland-tragedien inneholdt, etter hans mening, flere momenter som ikke kom frem fordi de var for kontroversielle.

Asdahl var aktiv motstandsmann under krigen og MIL-ORG-sjef i Akershus. Han sto fast på at hans holdning dengang var riktig. Da krigen var slutt ønsket han imidlertid at forfølgelsen av den slagne fiende skulle opphøre. «Vi vant krigen, men tapte freden», sa Asdahl. Han siktet til de mange tusen sovjet-borgere som Norge ut-leverte til Stalin mot deres vilje, de norske sykesøstre som hadde gjort tjeneste i det tyske Røde kors og de frivillige som hadde kjempet som soldater på østfronten. Det var for sent å gjøre noe for dem som var blitt utlevert til Sovjet, men han tok sterkt til orde for oppreisning for dem av hans motstandere som hadde ment å tjene sitt land av idealisme uten at de hadde gjort noe kriminelt. Asdahl påtalte også sterkt den ulikhet for loven som ble praktisert etter krigen, -at en gjerning kvalifiserte til

(Forts. side 7)

«SKAMMENS BARN» VAR OFRE
FOR SEIERHERRENES JUSTIS

Av Idar Aarheim

Walsroder Zeitung

Mitte-Walder
Postfach 138
Bf 23121, 2313

Amtliche Kreiszeitung

Unabhängige Tageszeitung

H 7025 A

vom 23. Dezember 1987

Fra Walsroder Zeitung. Tove-Laila idag med et bilde av henne selv som syv-åring.

Forskjellig skjebne

Ikke alle fikk den triste skjebne som de verste hevnerne hadde tiltenkt dem. De som fikk vokse opp sammen med foreldrene i Tyskland, var utvilsomt

den heldigste gruppe. Riktignok opplevet noen av dem den allierte terrorbombingen av tyske byer på en slik måte at sjokkvirkningene sitter for livet selv om de var for små til bevisst

å oppfatte hvilken rå og hensynsløs verden de var født inn i. De første etterkrigsårene var heller ikke gode og mange fikk tidlig erfaring hva det vil si å vokse opp i et okkupert og krigsherjet land med okkupanter som herrefolk og hvor det var mangel på alt fra mat og klær til skikkelige boliger og brensel.

Men de hadde den store fordel å vokse opp som normale medlemmer av familier som viste omsorg for dem og de gikk på gode skoler hvor de ikke ble mobbet mer enn andre. Som voksne ble de fullverdige borgere av Europas mest velstående industrinasjon som samtidig yter mer til sosiale og kulturelle goder enn de fleste andre land. Og de er med i et selvbevisst Europa som samler seg mer og mer.

I Norge

Slike fordeler fikk ikke krigsbarna som vokste opp i Norge - og det var de aller fleste. De var gjerne resultatet av mer eller mindre flyktige eventyr som nødvendigvis må oppstå mel-

(Forts. side 6)

Tove-Laila Strands tragedie

Krigsbarnas skjebne har ikke bare vekket større oppmerksomhet i Norge i løpet av de siste årene, men også i Tyskland. For noen måneder siden kunne leserne av den store ukeavisen «Die Zeit» (tidligere Bundeskanzler Hellmuth Schmidt er sjefredaktør) lese om hvordan den 6-årige Laila ble tatt fra sine besteforeldre utenfor Berlin en april dag i 1948. Senere har historien vært publisert i flere tyske aviser og den er skrevet av Lot-har Kunst.

«Foran huset til bakerfamilien Perkün i Kurzem Strasse 6 stopper en sort limousine. En mann og en dame stiger ut. Man venter dem allerede. I forstuen står ekteparet som driver bakeriet og mellom dem en liten, blond pike på seks. Hun er pent pyntet med sløyfe i håret og nysydd kåpe. Det er Laila, deres 6-årige barnebarn. Det er henne

besøket gjelder. De fremmede er kommet for å hente henne.

Påtatt høflig bøyer den ukjente damen seg ned mot småpiken, men lille Laila snur seg vekk og klamrer seg til bestemorens knær. Bestemoren må med makt gjøre seg fri fra den lille pikens faste grep. Laila raser og skriker mens hun med makt føres ut i bilen. Og da den kjører avsted, står bestemoren hul-kende tilbake mens bestefar er som forstenet.»

Oppskakede barn

Hvilken diktaturstat er det så som har trengt seg inn i familien og revet barnebarnet vekk? Nei, det er ingen diktaturstat, det er det demokratiske Norge som utdeler Nobels Fredspris, bl.a. til UNICEF - FNs hjelpeorganisasjon for barn!

Hadde de norske myndighe-ter så sørget for at lille Laila

skulle komme til et bedre sted enn hos sine besteforeldre (hvis det kunne tenkes)? Nei, hensikten er åpenbar en annen.

Først blir Laila plassert i et overfylt barnehjem sammen med andre, ulykkelige og forstyrrede unger som i likhet med henne er tatt med makt fra pleieforeldrene. Etter en tid blir de sendt på en anstrengende transport med buss til Nittedal utenfor Oslo hvor det er en samlingssentral.

Men på samlingssentralen i Nittedal viser det seg snart at tyskerbarna er uønsket i Norge. Noen av mødrene blir riktignok etter hvert overtalt til å ta seg av sine barn, men ikke alle vil. Mange har giftet seg og forsøker å bygge opp et nytt familieliv etter sine tyske eventyr. Nye pleieforeldre for tyskerbarna melder seg ikke og mange får en årelang oppvekst på barnehjem.

Også Lailas mor har giftet seg og har sagt at hun ikke vil ha noe med datteren å gjøre. Allikevel presser myndighetene på for at hun skal ta seg av barnet.

Idag forteller Laila som er blitt 46 år og heter Tove-Laila Strand, dypt beveget til den tyske reporter om hvordan gjen-synet med moren artet seg:

Slått for å snakke tysk

«Da jeg igjen kom til min mor, snakket jeg selvfølgelig tysk til henne og hennes mann. Da lugget de meg fryktelig. Jeg tror tysken ble dengt ut av meg i løpet av tre måneder.»

Hun skildrer så for det tyske publikum en barndom så grusom at det får hårene til å reise seg endog hos den mest ufølsomme. Blant annet inngår det i historien at stefaren misbrakte henne seksuelt. Det finnes ikke

(Forts. side 6)

FRA SOMMERENS DEBATT:

Adresseavisen 6/7-88:

Historieforfalskning

Av Arne Stornes

I disse dager hører vi at Sovjet har sløffet eksamen i historie. Historiebøkene er fulle av forfalskninger!

Ei slik drastisk kunngjøring virker fullstendig utrolig, spesielt med alt det vi hittil har forbundet med dette landet. Ville en slik helomvending, eller innrømmelse, være tenkelig hos oss?

Ganske umulig. Historieforfalskningen i vårt land er så godt beskyttet med paroler, sikkerhetslås og brente arkiver, at det blir den reneste glipp om noe ut over den gjeldende lære skal kunne slippe fram.

Likevel, av og til kan det skje. F.hv. stortingsmann og Mil.org-leder, Erland Asdahl har stått fram som sannhetsvitne. Det samme har Jon Leikvam gjort. Han var overlege ved fengslene i Oslo både under og etter okkupasjonen. «Aldri», sier han, «var vilkårlighetene og overgrepene større mot fangene enn etter freden 1945.»

Et utrolig utsagn!

Lingepatrioten Svein Blindheim gis plass for frimodige, ytringer i Dag og Tid, men ellers er det, stort sett, mørklagt i avis-redaksjonene.

Oppsiktsekkende er det derfor at Helge Seip har fått plass i

Aftenposten 9. juni for anmeldelse av Jan Didriksens bok: «Norsk industri under hakekorset», der altså Didriksen, mangeårig formann i Norges Industriforbund hevder: «Hvis ikke arkivskapene hadde blitt borte, måtte det ha fått vidtrekkende konsekvenser for rettsoppgjøret vedrørende økonomisk landsvik. Enten måtte oppgjøret blitt vesentlig utvidet, eller oppgjøret skrinlagt i sin helhet.»

Helge Seip setter fram et fromt ønske: «Ennå må det da vel være noen som vet.»

I min egen bok: «Spor i vår nære historie», har jeg bl.a. påvist at tidligere justisminister Trygve Lie forfalsket Grunnlovens paragraf 17 fra å omhandle «toll» til «folk», med de vidtrekkende følger dette fikk. At Norges Høyesterett avsatte Stortinget, og at han som senket Blücher i Oslofjorden, han ble i 1945 dømt for landssvik. O.s.v.

Slike opplysninger burde det da vel være verd å se nærmere på? Adresseavisen har tidligere fått boka mi til omtale. Jeg håper det er mulig å finne plass for litt informasjon, så vi etter hvert kan få en noe mer balansert historiefremstilling også i vårt land.

Arne Stornes

Aftenposten 26/7-88:

VI VAR IKKE EN FORBRYTERBANDE

Av Kåre Haugerud, formann i Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie

Carl Gustav Fleischers ubeherskede utfall mot Quisling og hans medarbeidere og tilhengere i Aftenposten 14. juni kan ikke passere upåttalt. At en professor dr. juris bruker sine akademiske titler til så subjektive synsmåter, styrker ikke iltroen til det etablerte samfunn.

Å kalle politiske motstandere for en «bande av forbrytere» tjener ikke til å skape forståelse for de forskjellige standpunkter nordmenn hadde under krigen. At dette følelsesladete angrepet kommer fra en mann som i 1945 bare var ni år gammel, og som derfor ikke har voksne erfaringer om okkupasjonstiden, opplever flere av oss som var på den tapende side dengang, som særlig påfallende.

Vi ble alle ilagt kollektive straffer etter provisoriske anordninger med tilbakevirkende kraft. Det opplevet vi selvfølgelig som rystende urettferdig enten dommen var døden eller frihetsberøvelse, tap av menneskerettigheter og økonomisk inndragning, men vi tok vår straff, bet tennene sammen og ville bidra med vårt for å forsørge våre familier og være med på å bygge landet.

Idealister

Professor Fleischer er ikke

det minste betenkt over at eldre, fremragende juridiske kolleger av ham, som professor Jon Skeie og høyesterettsadvokat Albert Wiesener, hadde et ganske annet syn på okkupasjonen og «rettsoppgjøret».

Å hevde at Quisling og hans nærmeste medarbeidere var vinningsforbrytere, må karakteriseres som direkte historieforfalskning. At menn som den høyt ansette videnskapsmann Ragnar Skancke og den av sine sambygdinge dypt avholdte godseier Axel Stang skulle være «tyver og ransmenn», er en helt urimelig påstand. Hadde han enda sagt at de var idealister, ville han vært sannheten nærmere. Patrioter var de forresten også. Det var heller ikke meget å tjene på å melde seg som frivillig til frontinnsats mot bolsjevismen.

Det var nok ganske andre som beriket seg på okkupasjonstiden enn dem Fleischer nevner. Entreprenører og et par hundre tusen tyskerarbeidere som helt frivillig var med på å bygge «Festung Norwegen», var blant dem. De ble aldri straffet. Deler av norsk industri tjente også gode penger på samarbeidet med tyskerne, slik det bl.a. fremgår av Jan Didriksens bok.

Det fikk heller ingen følger. Mange på den seirende side kom seg også godt ut av det da «oppgjøret» var over og «byttet» skulle fordeles.

Våre efterkommere

Vi som var på den tapende side, har tålt det meste under en forfølgelse som igrunnen har vært livsvarig, men vi har barn og barnebarn som skal slippe å bli belært av utenforstående om hva som var våre beveggrunner. Det dreier seg om titusener, og selv om noen har helt andre politiske oppfatninger enn våre, liker ikke de fleste at det rakkes ned på deres familier i det evindelige, og at våre motiver fordreies.

Når det gjelder de tyske jødeforfølgelser i Norge, kunne ingen ha forhindret dem. Det norske embedsverk og lensmannsetaten foretok de påbudte inndragninger og arrestasjoner. De som ikke var medlemmer av NS, gikk fri og fortsatte i sine stillinger etter krigen. Det gjaldt også innen politiet.

Mennesker ble konsekvent forskjellig behandlet selv om de hadde utført de samme handlinger. De kollektive forordninger rammet bare NS-medlemmer.

Et som ikke kom inn i Aftenposten:

Quisling-initiativ for å redde Tysklands-fanger

Av P. O. Storlid

Som et å propos til interessante fremstillinger og polemikk i det siste vedrørende «de hvite bussene» m.m. skal her nevnes den visst lite kjente historiske kuriositet som Quislings redningsforsøk for Tysklands-fanger i verdenskrigens slutfase er. Det minnes om at den tyske jurisdiksjon i Norge hele tiden var en torn i øyet på Quisling, som også via Statspolitiet, «Folke-domstolen» og «Politiets Særdomsstol» nok faktisk fikk holdt endel saker unna Sicherheitsdienst og SS-Polizeigericht Nord, hvor de etter all sannsynlighet ville blitt strengere ansett og pådømt enn tilfellet således ble. Rett er det også å nevne det utrettelige arbeid som Adolf

Hoel i forståelse med Quisling drev for å få løslatt arresterte studenter etter Aula-brannen. Det bar gode frukter, for såvidt som av ca. 1250 arresterte til slutt «bare» 644 ble sendt til Tyskland, mens de øvrige ble løslatt. Av disse 644 kom 144 tilbake før krigens slutt, de fleste i november-desember 1944.

Selve hovedfremstøtet skjedde ved Quislings besøk hos Hitler i januar 1945. Nu slapp riktignok Terboven til hos Hitler før Quisling, men om hans forslag ved omvendt besøksrekke, følge ville fått noen gunstigere mottagelse, kunne være tvilsomt. Quisling var ledsaget av blant andre sin «uoffisielle utenriksminister» Støren. Fra folk i

hans følge er overlevert hans forslag, som hadde som første punkt fredsslutning Norge-Tyskland. Under litra a) skal Norge erklæres nøytralt, og som følge herav under g) gis rett til tilbakeføring av alle deporterte. Et nytt forslag ble utarbeidet i Berlin da dette første ble avvist. Det er på enkelte punkter mindre vidtgående, men også dette inneholder kravene om opphør av tysk jurisdiksjon og hjemsendelse av alle Tysklands-fanger. Hverken dette eller noe annet i hans forslag ble det noe av.

Der fulgte nok et initiativ: I «Politiken» for 22/5 1945 leser man under overskriften «Quisling-minister arrestert paa An- (Forts. side 7)

FRIE FOLKEVALGTE

Av Vera Grønland

Carl I. Hagen har tendt en voldsom brann i rosenes leir ved å kalle NAF/LO-avtalen for korporatisme, skriver avisen Folk og Land i nr. 4 1988. Korporatisme hva er det? Spør avisen og svarer ved å fortelle at det muligens har noe å gjøre med Mussolinis diktatoriske system. Men innrømmer samtidig at Nasjonal Samling hadde korporatisme som en av sine viktigste programposter. Det var faglig folkestyre som skulle avløse det handlingslammede partivesenet, forklarer avisen og viser til § 2 i Nasjonal Samlings program. Programmet er gjengitt i Odd Melsoms bok: «På Nasjonal Uriaspost», som utkom i 1975. Jeg leste boken og programmet, men det var ikke ideen om det faglige folkestyre som interesserte meg mest.

Nei, det var § 1, selve formålsparagrafen, som ga meg noe å tenke på. Jeg siterer: «En handlekraftig, nasjonal riksregjering uavhengig av partipolitikk.» Sitat slutt. Paragrafen er god nok, men er den brukbar? Et parti med en slik formålsparagraf kan ikke gå til valg med et vedtatt program - for det er partiprogrammene som utgjør partipolitikken. Uten programmer, ingen maktkamp. Vil man ha partipolitikken vekke da må partiene godta at de ikke lenger skal ha regjeringsmakt og at deres representanter kun skal sitte på Stortinget.

Vår grunnlov gir intet signal om at politiske partier eller liknende grupperinger skal styre landet. Men Grunnloven gir et klart signal om at de som sitter (Forts. side 7)

FOLK og LAND

UAVHENGIG AVIS

Redaktør:
MARNA MELSOM PEDERSEN

Forretningsfører:
HARALD K. SCHAANNING

Postadresse: Boks 924 Sentrum, 0104 Oslo 1.
Kontortider: Enerhaugsplassen 4, Oslo;
mandag kl. 17-20, tirsdag kl. 11-14 og onsdag kl. 17-20.
Telefon: (02) 19 06 71 - (Telefonsvarer).
Redaktøren treffes etter avtale.

Abonnement: Pr. år kr. 130,- (i omslag kr. 150,-). Utlandet + kr. 10,-

Giro: Post 5 16 45 04. Bank 6063.05.01248

Abonnementet (10 nummer i året) løper til det oppsies skriftlig.

Annonser forskuddsbetales med kr. 1,- + m.v.a. pr.spalte/m. Minstepris kr. 50,-.

Utgifter: A/S HISTORISK FORLAG.

LETTSKREMT NORDMENN

Nestleder for sigøynerkontoret i Oslo uttaler i et intervju til DTBB at nordmenn er lettskremt. Vi siterer: «Dette vet sigøynerne veldig godt om, og det morer dem enormt å se at nordmenn blir stående ordløs og rød i ansiktet. Blant sigøynerne heter det at Ola Nordmann er lettskremt».

Nå er det å være lettskremt en farlig ting, det er faktisk den sikreste måten å tiltrekke seg bråk på. Hvis Norge ikke så tydelig, i startfasen av den annen verdenskrig, hadde signalisert sin avmakt og hjelpeløshet, og i tur og orden gitt etter for alle de britiske provokasjonene, ville vi neppe blitt trukket inn i den. Men vår defaultisme måtte i aller høyeste grad oppmuntre til nye krenkelser.

Det er meget mulig at jøssingene, som de selv hevder, under trykket av den tyske okkupasjonen angret sin feighet og kom på mere nasjonale tanker. Men i så fall gikk dette oppbluss av nasjonalfølelse raskt over igjen. Idag er det å være nasjonal igjen blitt farligere enn noensinne. Ve dem som mener at Norge bør være for nordmenn.

Til dette kan nok innvendes at det tross alt var verre i 1945, da det krigerske heltemot tok til de grader revansj for den ynkelige innsatsen i 1940, at nasjonalsinnede mennesker i titusenvs fikk stenguns i ryggen og ble slept avgårde til fengsler og konsentrasjonsleire. Men begrunnelsen var i hvert fall nasjonal nok, og logikken var ikke dårlig den heller. Når de unasjonale plutselig var blitt de nasjonale, så hvorfor skulle ikke så de nasjonale bli de unasjonale? Litt gåtefullt kanskje, men livet er nå engang fullt av gåter. Ikke minst det politiske.

Men nå skjer det nesten tragikomiske, at de nesten over natten nasjonale jøssinger, igjen skifter ham. Og så blir «landssvikerne» moralsk fordømt fordi de er - nasjonale. Nå er DET nemlig fy-fy igjen. Det er til å bli forstyrret av for noen hver.

Men de mindre fromme blant de fremmede, enten de er sigøynere eller tilhører andre eksotiske folkeslag, de ler når de ser Ola stå ordløs og rød i toppen mens de gestikulerer og skriker rasist og nazist til ham. De er nemlig lærenemme og vet hvordan man skal skremme vettet av en nordmann.

De gamle har kanskje rett i at det går en Nemesis gjennom livet.

TIL VÅRE ABONNENTER

Med dette nummer av avisen følger det en innbetalingsblankett til betaling av aviskontingenten for 1988. De som ikke allerede har betalt, bes gjøre dette snarest. Kontingenten er kr. 130,-, i lukket omslag kr. 150,-, til utlandet kr. 10,- i tillegg.

18. Juli

ble også i år markert ved at blomster ble lagt ved baustens fot.

DIALOG

Av Enok Eikin

*Jeg spurte min hund
hva Afrika har,
- og han logret til svar!
Jeg spurte ham så
hvor Asia var,
- han logret, - og saken var klar!
Men nå ble jeg gla
og jeg spurte ham da:
Men Europa, min venn?
Da senket han halen
igjen og igjen
- et tydelig svar:
Europa halvert blir aldri
igjen hva det en gang var!*

Aftenposten 43 år etter

Desember 1945: Det uhyrlige skjer - ved en misforståelse tar avisen inn noe som er skrevet av et tidligere NS-medlem. Men 3/12 gjorde redaksjonen høytidelig avbikt:

«VI BEKLAGER

... Det kan dessverre innrette at det i farten sniker seg inn i avisen et navn som burde vært unngått... en uaktsomhet som vi beklager like meget som leserne.

ALTSA SKJERPER VI PÅ NY VAKTHOLDDET.»

Mars 1988: Aftenposten tar telefon til Buenos Aires for å intervjuet et forhenværende NS-medlem, ikke bare kjent som en tidligere «aktiv og farlig nazist», men atpåtill en av dem som uten dom kan peke nese av etter krigstidens norske rettsvesen. Aftenpostens hoffotograf i Buenos Aires blir sendt for å avbilde denne mannen fra alle bauger og kanter, og et av snapshottene figurerer på første side 19/3-88.

Vaktholdet og Aftenpostens Maginotlinje mot NS er brutt sammen.

Det tok 43 år.

R. A. Nielsen,
Buenos Aires

Red. bem.:

Aftenposten er en meget «verdikonserverende» avis som neppe vil la sine 43 år gamle tradisjoner helt i stikken.

RETSMISBRUKET 1940-45

Av tidl. byrettsdommer Roald A. Nielsen

LOV OG ULOV

Vi som administrerte lov og rett før krigen og under studiene satt foran professor Skeies og professor Castbergs lærestol overtok en mere enn hundre år gammel kulturarv - rettsstaten som ble grunnlagt av fedrene på Eidsvold og bygget opp av Hagerup for bare å nevne tre av stormennene i norsk rettshistorie. Mere enn noe annet ble det innprentet oss at respekten for loven er selve kjernen i et folks rettskultur.

Denne dype aktelse for loven, som var blitt en tradisjon i norsk rettspraksis, fikk grunnskuddet under det såkalte rettsoppgjøret etter krigen. Med forferdelse leser vi idag innstillingen til «provisorisk anordning om tillegg til straffelovgivningen om forræderi» (22/1-42) hvor det heter:

«Det gjelder forøvrig også ved § 86 at den forholdsvis høye minimumsstraff - 3 år - vil gjøre bestemmelsen uanvendelig på flesteparten av de handlinger det ville være ønskelig å straffe.»

Ønskeligheten

av å ramme visse handlinger, foretatt i Norge under krigen, og som altså ellers ikke ville være straffbare, var motivet for eksilregjeringens provisoriske anordninger og for domstolenes lovanvendelse etter krigen. «Det ville være umoralsk», ble det sagt på høyeste hold, «om mangelfulle, eldre lover skulle hindre et rettfærdig oppgjør med store og små svikere». Tydeligere kan det ikke sies. Forakten for loven ble dominerende, rettsstaten erstattet av gatens parlament. Lov og rettspraksis skulle tjene ett formål: Å straffe dem som allerede i 1942 var dømt av eksilregjeringen og som makthaverne ønsket å ramme.

Det synes utrolig nå, 40 år etter, at de som dengang brøt med rettsstaten var jurister som ved håndrekning høytidelig hadde lovet «aldri vitende å ville vike fra rett og rettfærdighet». Når man tenker på det som foregikk i årene 1940-45 virker ordene som bitter ironi.

Misbruket av straffelovens § 86

Eksilregjeringen var altså på et tidlig tidspunkt klar over at medlemskap i NS ikke kunne rammes av straffelovens § 86 og det samme innså forfatterne av landssvikanordningen av 25/-

12-44. For å nå ønskemålet, å straffe den store massen av NS-medlemmer, slo man en juridisk kollbøtte: NS-medlemskapet gikk inn under str.l. § 86, men da Landssvikanordningen hadde de en lavere strafferamme, kunne den betraktes som AM-Schweigaard, Fredrik Stang og Hagerup for bare å nevne tre av stormennene i norsk rettshistorie. Mere enn noe annet ble det innprentet oss at respekten for loven er selve kjernen i et folks rettskultur.

Det alt overskyggende spørsmålet var imidlertid: Kunne man få Høyesterett til å akseptere at medlemskapet ble rammet av str.l. § 86? Uten denne godkjennelsen ville kollbøtten bli en fiasko og hele rettsoppgjøret ramle sammen som et kort-hus.

Det holdt på å gå galt

I plenumsdom 6/8-45 fant 4 av de 11 dommere at medlemskapet ikke kunne rammes av str.l. § 86. Den logiske følge av denne dissensen måtte være at de subjektive straffbarhetsbetingelsene ble tatt opp til ny vurdering. Hvorledes skulle NS-medlemmene forstå at de gjorde noe straffbart når 4 høyesterettsdommere mente at gjerningsinnholdet i § 86 ikke dekket forholdet?

Men hva skjedde? Uten å ta hensyn til den alvorlige advarsel som dissensen representerte, ble senere 50 000 mennesker skjematisk dømt fordi de - i henhold til oppskriften - «måtte forstå» noe som ihvertfall disse 4 høyesterettsdommerne ikke forsto!

En femte høyesterettsdommer, Trygve Leivstad (som ikke deltok i votingen) innrømmer i Norsk Juridisk Tidsskrift 1983 at «mange ble dømt for handlinger som de ikke var klar over gikk inn under noe straffebud eller burde skjønne det. Selv ble jeg høsten 1940 oppfordret til å gå inn i herredsting som juridisk motvekt mot den nye tids mening, jeg avsto, men det falt meg ikke inn at det å la seg oppnevne skulle innebære en forbrytelse mot straffelovens § 86 og 98». (Uthevet her.)

35 år for sent

Bare synd at denne innrømmelsen kom 35 år for sent! For mitt vedkommende vil jeg slå fast: «Det falt meg ikke inn» at mitt medlemskap i NS kunne rammes av straffeloven. For å bruke Leivstads ord ble man dømt for handlinger som man «ikke var klar over gikk (Forts. side 6)

Fra Pressetjenestens virksomhet

INOs Pressetjeneste under ledelse av Idar Aarheim har også de siste månedene ført til flere betydelige oppslag i presse og kringkasting. 26. mars bragte Adresseavisen en helsides presentasjon av Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie og intervjuer med formann Kåre Haugerud, styremedlem Aage Berg og Olaf T. Lindvig.

Det var journalisten og forfatteren Bjørn Johan Jacobsen som hadde intervjuene og avisens kjente tegner Jan O. Henriksen portretterte deltagerne og illustrerte med tegninger fra INOs lokaler.

Men oppmerksomheten har også spredd seg ut over Norges grenser. 5. juni bragte Göteborgs-posten, Sveriges nest største morgenavis med et opplag på nesten tre hundre tusen, et helsides intervju med Idar Aarheim under overskriften: **Aarheim retar norrømmen** (Aarheim erter nordmennene). Vi bringer her et fyldig utdrag av artikkelen i Göteborgs-Posten som var skrevet av den yngre journalisten Ingmar Norlén.

Vi gjør også oppmerksom på at avisene Gudbrandsdølen og Lillehammer Tilskuer har bragt en het debatt om krigen og okkupasjonstiden som har pågått det meste av sommeren. Her har Aarheim deltatt med sitt syn som selvfølgelig har utløst stor forargelse fra jøssinghold.

Tildelingen av minneplaketten til Olaf T. Lindvig i Fallingbostel og Fjernsynets oppslag om den, var utgangspunkt for debatten.

Aarheim retar norrømmen

Forsvarar Quislings anhängare

Ar det möjligt att i dagens Norge försvara dem som under kriget stödde Vidkun Quisling och hans tyskvänliga regim?
Journalisten Idar Aarheim arbetar för att de – men främst deras barn och barnbarn – skall få upprättelse. Många familjer lever än i dag under livslång förmöelse. Barn får fortfarande en sämre start i livet därför att deras farfar eller morfar var på "fel sida" under kriget.

LÄSAREN BLAND DEM som har tagit till sig av Idar Aarheims artikel i Göteborgs-Posten 5. juni 1988. Aarheim skriver att det är en önskan att de som stödde Quisling och hans tyskvänliga regim under kriget ska få upprättelse. Barn får fortfarande en sämre start i livet därför att deras farfar eller morfar var på "fel sida" under kriget.

Det är möjligt att i dagens Norge försvara dem som under kriget stödde Vidkun Quisling och hans tyskvänliga regim?
Journalisten Idar Aarheim arbetar för att de – men främst deras barn och barnbarn – skall få upprättelse. Många familjer lever än i dag under livslång förmöelse. Barn får fortfarande en sämre start i livet därför att deras farfar eller morfar var på "fel sida" under kriget.

"Nationell sinnssjukdom"
För ett år sedan skrev Idar Aarheim en artikel om barn av danska väpnade styrkor i Norge. I den gick han till starka uttryck för att de som stödde Quisling och hans tyskvänliga regim under kriget ska få upprättelse. Barn får fortfarande en sämre start i livet därför att deras farfar eller morfar var på "fel sida" under kriget.

Aarheims kommentar

Vi har spurt redaktør Idar Aarheim om det som står i Gøteborgspostens intervju stort sett stemmer?

- For det første vil jeg fremheve det betydningsfulle i at Nordens nest største morgenavis (bare Dagens Nyheter er for tiden større), tar opp dette norske tabu-tema på en fordomsfri måte. Ingmar Norlén (35) følger godt med i norske forhold og han har fått ros for dette intervjuet både av sin sjefredaktør (som også er eier), kolleger og lesere.

Selv har jeg også fått flere henvendelser fra Sverige, både fra nordmenn som er bosatt der og fra svensker, etter at intervjuet ble trykt.

Små korreksjoner

Jeg fikk ikke høre hva som sto i intervjuet før det ble offentliggjort. Derfor er det kommet inn noen mindre misforståelser. Det skyldtes f.eks. ikke krigen og «landssvikoppjøret» at jeg sluttet i Morgenbladet. Etterpå var jeg forresten også en tid kulturredaktør i Morgenposten.

Det stemmer at min mor var med på å sette fyr på sitt eget hjem den dramatiske senhøsten i 1944, men jeg bodde dengang hos min bestemor i Målselv hvor det aldri ble brent.

I et historisk og politisk perspektiv

Jeg ser nok også disse ting mer i et historisk, politisk og kulturelt perspektiv enn det som kommer frem i intervjuet. Kort sagt kommer ikke det europeiske synspunkt frem som for meg er helt overordnet. Når jeg kan tenke meg å oppgi mitt norske statsborgerskap som det står, så er det nettopp i bytte med et felles-europeisk. Slik uttrykte jeg meg fordi jeg tilhører den pan-europeiske bevegelse som arbeider for at Europa skal bli en stat der hvert enkelt land omtrent har de samme plikter og rettigheter overfor nasjonen, som enkeltstatene i USA.

Ikke skuffet over pressen

Det kan også synes av intervjuet som jeg er skuffet over, eller sur, på norsk presse. Det er ikke tilfelle fordi jeg ikke har urealistiske forventninger. Når vi tenker på hvor ensidig jøssinglegenden har vært dyrket i etterkrigstiden, vil jeg heller si at det er flere yngre pressefolk som idag møter disse spørsmål med åpnere interesse. Men mangel på kunnskaper om hva som virkelig hendte, er skremmende stor.

Men jeg synes Ingmar Norlén fortjener ros. Hans oppslag er også et tidsskille i Sverige.

AARHEIM ERTER NORDMENNENE

Idar Aarheims oppfatninger når det gjelder den annen verdenskrig, okkupasjonstiden og «rettsoppjøret», er velkjent for Folk og Lands lesere. Han har også vekket en fornyet debatt om disse tabu-tema i flere aviser. Debatten har også gitt gjenklang i Sverige. Søndag den 5. juni kunne svenskene lese følgende i et helsides oppslag i storavisen Göteborgs-Posten: «Aarheim erter nordmennene, forsvaret Quislings tilhengere... Han irriterer det norske «etablissemang» med å påstå at regjeringen og kong Haakon var de virkelige svikterne og at Quisling hadde full anledning til å gripe makten så snart arbeiderregjeringen forlot Norge og dro til London...»

Gang på gang uroer Aarheim dem som vil ha ro omkring rettsoppjøret. Noen av de sakene han har tatt opp har gitt oppslag i riksavisene og også i TV's nyhetsprogram.

Noe av det viktigste Göteborg-Posten har festet seg ved, er de intervjuene Aarheim har hatt med tidligere hjemmefrontfolk og andre på jøssingsiden som også tar avstand fra den offisielle, norske versjonen av historien(e) om den annen verdenskrig og den ensidige fordømmelsen av alle som var på den tapende side:

Hjemmefrontfolk

«Velkjente personer som var aktive i motstandsbevegelsen, Hjemmefronten, har betegnet «landssvikdommene» som parodiske og beskrevet hvor ille deres egne behandlet tilfengatte «quislinger», samt krever en slutt på den pågående forføl-

gelsen av de landssvikdømte og deres familjer».

Også i Sverige er dette nye toner fordi presse og massemedia er blitt ensidig foret med den offisielle etterkrigslegenden om hvor heroisk den illegale motstandsbevegelsen var og hvor forferdelige Quislings tilhengere og tyskerne oppførte seg. Riktignok vet opplyste svensker for lengst at bare en liten brøkdel av de ca. 50.000 nordmenn som i løpet av okkupasjonstiden kom til Sverige, hadde politiske grunner til å flykte. De aller fleste dro over av årsaker som ikke alltid var de aller edleste. Dette er også fortiet i Norge.

Sverige som tilfluktssted

Nå får våre nordiske naboer også vite at Sverige ble et viktig tilfluktssted for mange landssvikdømte som ble fratatt elementære menneskerettigheter i Norge og som ble utelukket fra næringslivet, offentlige stillinger, meningsfylt arbeid og ikke minst høyere utdanning. Kort sagt, Norge fremstår som det demo-diktaturet det har vært med livsvarig forfølgelse og yrkesforbud for mennesker med andre oppfatninger. Dette er noe av det svenske videre kunne lese om forholdene i etterkrigstidens Norge:

«Da ble det foretatt en befestet inndeling av befolkningen i gode og dårlige nordmenn. Dommene var mer preget av hevn enn rettsfølelse. Med familier og pårørende ble en halv million mennesker uskyldig rammet av rettsoppjøret og det merkes fortsatt i dag. Gamle NS-medlemmers barn og barnebarn lider fortsatt fordi de tilhø-

rer visse familier og de kan stadig forhindres i deres kommunale eller statlige yrkeskarriere. Men dette hviskes det bare om».

Avisen skriver videre om hvordan kunstnere, akademikere og intellektuelle fikk yrkesforbud og ble omskolert slik at de skulle klare seg på nødtørftig vis gjennom hardt kroppsarbeid. Mange mennesker med høy kompetanse innen sine fagfelt ble dermed fratatt muligheten til å gjøre en fortsatt innsats i det norske samfunn. Andre forlot landet. Sverige ble redningen for mange av dem som på grunn av sin overbevisning ble forfulgt i Norge.

Fascist-stemplet i Norge

Det fremgår av artikkelen at i Norge kan man fritt ødelegge yrkesmuligheter for personer bare ved å beskyldte dem for å være «nasist» eller «fascist». Dette klargjøres bl.a. av de uttalelser som Morgenbladets nåværende redaksjonssjef, Helge Bovim, gir til den svenske avisen. Enhver som kritiserer den offisielle, norske historie om krigstiden blir stemplet på denne måten. Ingen bekymrer seg om det er galt eller riktig eller hva betegnelsene står for.

«Morgenbladets redaktør, Helge Bovim, beklager at Idar Aarheim har tatt dette dramatiske skrittet, fordi han betrakter ham som en dyktig journalist og en god skribent:

- Aarheim har - riktig eller galt - fått et halvbrunt stempel på seg og det er ikke til å unngå hvis man angriper rettsoppjøret på den måten han har gjort. Dette er fortsatt en veldig følel-

sesladet sak her i landet og det er usikkert om vi kommer til å publisere noe av ham i fortsettelsen.»

Yrkesforbud akseptert i Norge

Den svenske storavisen er opptatt av at det i Norge er akseptert som en selvfølge at skribenter blir tildelt yrkesforbud på så løsaktig grunnlag. Ingen har i den forbindelse følt seg ansvarlig på vegne av ytringsfriheten og retten til å leve av sitt yrke.

«Aarheim betrakter seg som rammet av yrkesforbud... For et år siden skrev han artikkelen som ble et direkte vendepunkt i hans liv. I den gikk han til frontalangrep på etterkrigs-Norge og rettsvesenet. Han kritiserte de tilbakevirkende lover som den flyktede arbeiderparti-regjeringen laget i London samt den kollektive skyld som ble lagt til grunn for straffen av NS-medlemmene».

Svenskene får også vite om den hetsen som har vært mot de flere tusen tyskerbarn som var et av resultatene av okkupasjonstiden. De ble behandlet som avskum og fikk i likhet med de landssvikdømte etterkommere et dårligere utgangspunkt i livet enn andre. Aarheim karakteriserer den schizofrene holdning i det norske samfunn i etterkrigstiden som en «nasjonell sinnssjukdom» og påpeker at det må skade et folks rettsbevissthet på en varig måte når nettopp et lands mest nasjonalbevisste gruppe blir dømt for unajonal virksomhet!

(Forts. side 7)

DEMOKRATI

Av stud. polit. Michael Knutsen

Nils Johan Ringdal: Mellom barken og veden, Aschehougs forlag.
Aa. H. Berg: bokanm. av forannevnte bok, Folk og Land, nr. 10 1987.
Svein Blindheim: bokanm. av Ringdals foran nevnte i Dag og Tid, 14.1.88.

På side 345 sier Ringdal «... Søvik hadde under sitt møte med Hjemmefronten tidligere på dagen ikke bare forhandlet om en

Vi som var i Kronprinsens gt.
10, Statspolitiets kontor i Oslo,

*Oberst Søvik ble i Eidsivating
Lagmannsrett dømt til 14 års
tvangsarbeide, fradømt rettighe-
(Forts. side 6)*

I folkevandringstiden utviklet også germanerne en demokratisk institusjon i tinget. Alle våpenføre menn møttes på lokale og store allting. Her avgjordes tvister, lover og hvem som skulle være konge (kongshylling el- konungstekja).

Dette ble særlig fremtredende
(Forts. side 7)

Professoren og forbryterbanden

Jeg tillater meg å betvile herr Fleischers historiske innsikt. Allerede i 1945 gikk en annen professor dr. juris, Jon Skeie, ut med et angrep på landssvikoppgjøret. En Johan Scharffenberg gjorde det, en major, O. H.

Men tvilen skal jo som bekjent komme tilhørt til gode, så en får vel unnskyldt herr Fleischer med at han var svært ung den gang NS ble gjort til sydebukker for norske poliitikerens unnlattelser og synder frem til 9. april 1940. Jeg kjenner av egen erfaring den indoktrinering vi ble utsatt for fra den gang da jeg i 1949 begynte i det som den gang het folkeskolen. Alt som syvåring skulle vi innprentes den rette tro og fores med drøvtyggete meninger. Herr Fleischer synes ikke å ha vært i

Ja, jeg skal si de fikk makt og penger de som forsøkte å redde det som reddes kunne av det dødsbo som de som stakk av til England efterlot. De som tjente på den tyske okkupasjon passet seg nok vel for å gå inn i NS.

Jeg er selv barn av et av disse laveste bunnfall, av to representanter for den ytterste menne-

Ja, han skriver «menneskerettigheter», men de gjelder altså ikke for tidligere medlemmer av NS.

Jeg vet ikke om jusprofessoren er seg bevisst, eller om han nettopp er klar over at han skriver for en historieløs slekt.

«Skammens barn» . . .

(Forts. fra s. 1)

lom unge mennesker når de møtes under så ekstreme og skiftende forhold som okkupasjonstiden ga grobunn for. Og den huleste jøssingpropaganda har ikke klart å overbevise noen om at norske kvinner dannet en samlet isfront mot okkupantene. Tusener av barn er det levende motbevis.

Og som småbarn ble de tatt svært så godt vare på selv om deres mødre ikke var i stand til det på egen hånd. SS-organisasjonen Lebensborn var opprettet allerede i 1935 og den drev under okkupasjonen i alt ni hjem i Norge hvor ikke bare barna, men også mødrene ble vel mottatt hvis de ikke hadde betryggende forhold å leve under. I tilfeller hvor det var ønskelig, ble det også sørget for at barna fikk gode adoptivforeldre i Norge eller i Tyskland.

De enslige mødrene fikk forresten en pen morslønn fra den tyske stat når de selv hadde omsorg for barna.

Ussel norsk praksis

Hvor ussel var ikke til sammenligning norske myndigheters praksis overfor enslige, tyske mødre da Norge etter krigen ble okkupasjonsmakt i Tyskland. Norge frasa seg alle forpliktelser når det gjaldt barn av fedre i Tysklandsbrigaden!

Skammens barn

Alle tyskerbarn ble ikke systematisk mobbet, men jeg tør påstå at alle måtte leve i en permanent redsel for å bli sjikanert for sin opprinnelse. Vi andre som var barn dengang, husker godt hvordan den kunstig oppblåste nasjonalfølelse etter krigen ga seg de mest groteske utslag.

I flere avisartikler ble det hevdet at tyskerbarna i fremtiden ville representere et alvorlig, sosialt problem i det norske samfunn på grunn av at de biologisk sett hadde dårlige arvestoffer og derfor kunne ende som en perle i kassen av åndssvake og innbilskhet! Den verste norske rasisme var ikke et hår bedre enn den tyske.

Etter krigen oppførte mange nordmenn seg som usle rasister og deres feige rasisme gikk i høy grad ut over forsvarsløse barn som knapt nok skjønte hvorfor de var så uønsket i verden.

Hvordan det var å vokse opp som krigsbarn i Norge, ble grundig dokumentert i de fem radioprogrammene Veslemøy Kjensli laget for tre år siden og som var basis for boken «Skammens barn». Hun ble belønnet med Narvesen-prisen for sin journalistiske innsats. Også skjønn-

litterært er temaet blitt behandlet, mest begavet i Herbjørg Wassmos bøker.

Pøbelen bestemte tonen

Det skal også sies at mange oppførte seg anstendig mot krigsbarna og noen sto offentlig frem og forsvarte dem. Blant disse var forfatteren Sigurd Evensmo. Men det var pøbelaktigheten som rådde grunnen både i pressen og i all offentlighet. Pøbelaktigheten preget samfunnsånden i etterkrigstiden - og det var i denne samfunnsånd krigsbarna måtte vokse opp. Mange av de andre barna videreførte hetsen i hjemmene til skolegården og lekeplassen. Og det var ikke alltid at lærerne og de voksne forøvrig grep inn for å stoppe diskrimineringen. Ikke så sjelden deltok de i den.

I det hele oppførte de seirende nordmenn seg som et overlegent herrefolk overfor egne landsmenn som var på den tapende side, overfor tyskerne og alle etterkommere av taperne. Den lavere IQ satte bunnrekorder i nasjonalt selvspekryt og som kjent er pøbelen aldri i stand til å glede seg uten samtidig å kunne pine og plage andre. Og størst stas er det for de mentale underklasser når de kan kaste seg over forsvarsløse.

Få var mer forsvarsløse enn krigsbarna.

Fatal stortingsbeslutning

Blant de mange uvettede stortingsbeslutningene etter krigen, var en fra november 1947 den verste for flere hundre krigsbarn som var blitt adoptert av tyske pleieforeldre. Barna skulle om nødvendig tilbakeføres til Norge med makt! Det er karakteristisk for norske myndigheters skurkaktige bestemmelser dengang at de virkelige hensikter ble kamuflert under et humant påskudd: Barna skulle tvangsforflyttes til Norge fordi det var så dårlige tider i Tyskland!

Hva som i virkeligheten skjedde, kan vi lese i historien om Tove-Laila Strand som gjengis i dette nr. av «Folk og Land». Disse barna som nå er i midten, eller slutten av 40-årene, burde gå til søksmål mot den norske stat for de overgrep den har utsatt dem for. Selv om en slik sak ikke fører frem til reelle erstatninger, ville den kaste en velfortjent skam over norske myndigheter i etterkrigstiden.

Det hører med til historien at humanitære organisasjoner som Røde Kors og det dengang nyanne FN-organet UNRWA lot seg misbruke når overgrepene mot barna og deres pleieforeldre i praksis skulle gjennomføres.

Mange har klart seg godt

Til tross for at krigsbarna hadde alle odds mot seg i det norske samfunn, har mange klart seg påfallende godt. Det gjelder selvfølgelig de sterkeste som ble herdet av motgangen.

Men også hos flere av dem kommer i fortrolige stunder en bitterhet frem mot det offisielle, norske samfunn som kan grense til hat.

At det er slik, kan det selvgode og dypt forløyede etterkrigs-Norge takke seg selv for. Fortsatt later man som om det meste gikk rett og rimelig for seg.

Tove-Laila . . .

(Forts. fra s. 1)

noe barnevern eller andre ansvarlige som griper inn enda moren i andres påhør skjeller datteren ut som tyskerunge! Det er innlysende at slikt bare kan skje i et samfunn som er innstilt på at krigsbarna skulle ha det ondt! Ondskapen var offentlig organisert allerede ved de norske arrestasjoner av disse barna i Tyskland!

Krigsskadet

Idag er Tove-Laila Strand arbeidsufør etter to større operasjoner og hun har fått betydelige, psykiske skader. Hun betrakter seg selv som krigsskadet. Det kan vel heller ikke i hennes tilfelle være tvil om at barndomstiden har vært ødeleggende. Men i virkeligheten fikk hun sin helse ødelagt i etterkrigstidens Norge. Hun ble røvet fra sine besteforeldre av en selvrettfærdig og maktglad formynderstat som bare hadde hat, forakt og ulykker å by henne.

Men gode nordmenn mener sikkert at også hun bør elske Norge. Så grunnfestet er innbilskheten her i landet.

Mange lidelsesfeller

Gjennom Lothar Kunsts reportasjer har tyske lesere fått vite sannheten om forholdene i Norge etter krigen, om forfølgelsene og rettshjelpen som hersket. Demokratiet behøver ikke å bli folkedemokrati for å bli ensrettende og undertrykkende.

Lothar Kunst forteller også om hva som skjedde med andre krigsbarn.

En av dem er Nina.

Som syvåring har hun fått ny kåpe og tar seg en tur i nabolaget. Stolt og tillitsfull viser hun kåpen frem, før noen voksne vrenger den av henne og smører den inn med tjære. Så får hun den tilgriset tilbake.

Eller 9-åringen Inger som

under sitt første kinobesøk opplever at hele salen vender seg mot henne og roper taktfast: «Horunge-nazi, Horunge-nazi...»

Jeg lurar på hvordan min innstilling ville ha vært hvis jeg var blitt utsatt for den samme sjikane som krigsbarna!

I. Aa.

Lov og ulov . . .

(Forts. fra s. 3)

inn under noe straffebud eller burde skjont det», m.a.o.: De subjektive straffbarhetsbetingelser var ikke til stede. Ønskeligheten av å straffe bevirket at domstolene så bort fra dette kravet, til tross for påminnelsen som lå i dissensen fra 4 høyesterettsdommere.

Misbruket av str.lovens § 86 slutter imidlertid ikke her. Høyesterett hadde den vanskelige oppgave å sette tilside flere andre straffbarhetsbetingelser for å komme frem til det ønskede resultat.

Straffelovens § 86 lød dengang: «Med hefte i minst 3 år eller med fengsel fra 3 år inntil på livstid straffes den som rettsstridig bærer våpen mot Norge eller som under en krig, hvori Norge deltar, ... yder fienden bistand i råd eller dåd.» (Uthevelsene her.)

Som eksilregjeringen var oppmerksom på i 1942, gjør straffelovrammen - lovens strengeste - § 86 uanvendelig på medlemskap i et politisk parti. Alle norske strafferettsspesialister (Schweigaard, Kjerschow og Skeie) er enige om at bare det kvalifiserer forrederi kan rammes av bestemmelsen. Senere generasjoner av jurister vil finne det absurd at tusener i etterkrigsårene fikk bøter på noen hundre kroner for landsforrederi!

Derneft er det en betingelse for straffeskyld etter § 86 at man under en krig hvori Norge deltar yter fienden bistand. Etter 10/6-40, da samtlige norske styrker kapitulerte, opphørte krigen i lovens forstand, noe som det norske Sverige aksepterte og innrømmet seg etter, et synspunkt som senere er tiltrådt av svenske folkeretts eksperter («Den Norske Rättsuppgörelsen», Stockholm 1956).

Spørsmålet er dog ikke om det objektivt eksisterte krigstilstand etter 10/6-40; men om tiltalte var seg dette bevisst. Det må karakteriseres som rettsmisbruk når dommene i tusener av landssviksaker setter til side denne subjektive betingelse for straffeskyld med en stensilt bemerkning om at tiltalte «måtte forstå» at krigen fortsatte. Ethvert opplyst menneske i Norge visste at det motsatte var en ut-

bredt - for ikke å si den alminnelige oppfatning i 1940 og senere.

Her igjen ble det skjematisk fastsatt at NS-medlemmene «måtte forstå» det som hele den norske pressen, folkeretts eksperter, ledende personligheter og nøytrale lands regjeringer ikke forsto.

Loven var gjort til ulov, tolket og anvendt ut fra ønskeligheten å komme til et bestemt resultat.

Politiet under . . .

(Forts. fra s. 5)

tene og tillit i 10 år, og for alltid stillingen som kaptein i generalstaben.

Han sonet nærmere 7 år av denne straffen, uten permisjon, på eneceller, fengsler og tvangsarbeidsleirer. Noe fritt leide som opplyst er fri fantasi, nærmest ondsinnet.

Vi kan være glade i dag for at vi hadde en så ansvarsbevisst leder i den alvorlige tiden som første uke av mai 1945 var for oss alle.

Det var hjemmestyrkene som i maidagene tok kontakt med oberst Søvik, og da gjennom hans kone! En hektisk virksomhet på kurerplan foregikk mellom Kirkeveien 90, Søviks bopel, Gimle og Skallum gård i Sandvika. Dette pustehullet var viktig og nødvendig. Noe forrædersk i dette fantes ikke! Statspolitiet ledelse fraterniserte ikke med delse fraterniserte ikke med hjemmestyrkenes ledelse eller Sen-Det var hjemmestyrkene som tok initiativet, og det ville i den situasjonen man befant seg, være uansvarlig ikke å ha en slik kontakt.

Som fange var Søvik en god kamerat, noe særfortrinn kunne en aldri spore han hadde, kanskje bortsett fra da han ble beordret til å bli hjelpekokk på skogshogst fra Bjørkelangen tvangsarbeidsleir.

Det er riktig at han etter soningen fikk arbeide i et internasjonalt byrå i Tyskland, der var han til sin død for et par år siden. En dyktig offiser og fedrelandspatriot som Søvik burde fått et annet ettermæle enn det som er bragt til torgs ved useriøse kilder til «Mellom barnen og volden». Var det vanskelig å være i politiet under okkupasjonen så det var sikkert vanskelig i Statspolitiet. Det er forstemmende når en blir sparket til som etat, jfr. Folk og Land.

**INO
støtter deg!
Støtt
INO!**

BALTERNES SKJEBNE

Allerede under den 2. verdenskrig, ved innlemmelsen av de baltiske stater i Sovjet-Russland, ble hundretusener balter - fortrinnsvis intellektuelle - deportert til Nord-Russland og Sibir. Så sent som i 1948, altså for 50 år siden, deporterte russerne ytterligere 200 000 litauere.

Den 23. mai i år meddelte det russiske telegrambyrået Tass at «ekstremistiske elementer, utifredse med demokratiseringen og fornyelsesprosessen som er under utvikling i Sovjet-Unionen, forsøkte å få istand en anti-sosial demonstrasjon i Vilna» (hovedstaden i det tidligere Litauen).

Av Tass-meldingen kan man utlede at gjenværende litauere ønsket å minne 50-årsdagen for

de 200 000 landsmenn som døde i Sibir, noe som selvsagt falt myndighetene tungt for brystet. Ifølge den litauiske katolske menighet i New York fikk de som ble mistenkt for å stå for arrangementet husarrest inntil «faren» var over.

Fullstendig utsettelse av de baltiske folks nasjonalitet er et ledd i «demokratiseringen» i Sovjet-Unionen.

**Annonser
i
«Folk og Land»**

Vi takker for nye «Vennegaver»

Vennegavene strømmer inn og vi takker denne gang for 49 nye på tilsammen kr. 21 850,-.

Ny liste i neste nummer.

«VENNEGAVER»
fra «Folk og Land»s venner.

TAKK FOR FØLGENDE BIDRAG:

R. B. Oslo	kr. 9 370,-	O. H. G., Sande	kr. 50,-
A. B. C., Oslo	kr. 250,-	T. L., Rauland	kr. 350,-
E. B., Oslo	kr. 300,-	S. T., Tuddal	kr. 120,-
A. A., Oslo	kr. 150,-	I. S., Nore	kr. 1 150,-
S. H., Oslo	kr. 20,-	N. B., Eidanger	kr. 50,-
P. M., Oslo	kr. 150,-	K. R., Madla	kr. 200,-
K. H., Eiksmarka	kr. 1 000,-	D. B., Kristiansand	kr. 100,-
T. S., Sandvika	kr. 50,-	I. M. N., Kristiansand	kr. 250,-
J. R. Ø., Sarpsborg	kr. 150,-	H. B. F., Kristiansand	kr. 200,-
K. O., Halden	kr. 50,-	Th. A., Kristiansand	kr. 100,-
K. T., Halden	kr. 250,-	S. J., Stavanger	kr. 150,-
G. N., Lesja	kr. 70,-	R. H., Sandnes	kr. 50,-
E. B., Skrautvål	kr. 500,-	H. C., Bergen	kr. 100,-
P. H., Gjøvik	kr. 150,-	J. K., Bergen	kr. 50,-
A. L., Hernes	kr. 130,-	J. A., Haugesund	kr. 275,-
E. F., Hamar	kr. 1 500,-	F. G., Haugesund	kr. 100,-
S. S., Elverum	kr. 70,-	M. A., Ålesund	kr. 600,-
K. S., Stange	kr. 100,-	D. S., Isfjorden	kr. 150,-
M. B., Lillehammer	kr. 200,-	M. K., Kristiansund	kr. 500,-
T. A., Ottestad	kr. 25,-	D. S., Molde	kr. 500,-
G. H., Eina	kr. 150,-	E. S., Vuku	kr. 150,-
T. J., Horten	kr. 150,-	4. Kp.	kr. 1 000,-
O. S. G., Nore	kr. 500,-	E. A., Danmark	kr. 50,-
M. H., Skollenborg	kr. 150,-	D. H., Gøteborg	kr. 100,-
T. G., Sande	kr. 150,-		

Quisling-initiativ . . .

(Forts. fra s. 2)

gleterre. Var her for at optage Millionlaan hos den danske Stat» bl.a. følgende:

«Quislings mest betrodde Mand, Chefen for det norske Udenriksdepartement i Oslo Finn Støren er i Tirsdags blevet anholdt paa Hotel d'Angleterre af Kriminalpolitiet.

Det ser ud til, at Finn Støren har været her i København i den interessante Mission at optage en norsk Kredit paa 10 Millioner Kr. i den danske Nationalbank.

Af et Dokument fundet i Størens Besiddelse, underskrevet af Quisling saa sent som den 26. april, fremgaar det, at Laanet skulde bruges til Finansiering af norske Borgeres Hjemsendelse fra Tyskland. - »

Kjenner noen noe mere til dette?

Aarheim erter . . .

(Forts. fra s. 4)

Feigheten i norsk presse

Avisen fester seg ikke bare ved at en etablert og erfaren skribent som Aarheim blir fratt muligheten til å leve av sin penn i norsk presse, men at det ikke fører til noen mot-reaksjon blant andre skribenter og intellektuelle.

Selvom han har mottatt mange sympatierklæringer fordi han tør å ta opp disse tema, er det ikke en eneste som har våget å støtte ham offentlig, eller i det minste hevde at han har rett til å leve av sitt yrke selvom han har slike oppfatninger. Ingen avis-redaktør (for ikke å snakke om de ansvarlige i Kringkastingen) har våget å tildele Aarheim en kommentarspalte eller benytte ham i journalistisk virksomhet enda det er åpenbart at han ville vekke oppmerksomhet blant leserne.

Ikke nok med det. Bedrifter i norsk næringsliv våger heller ikke å bruke ham til informasjonstjeneste til tross for at han sitter inne med stor erfaring på dette område.

Det er tydelig av avisen forstås at Aarheim betrakter seg selv som en indre emigrant i Norge som håper på muligheter til å etablere seg ute i Europa og helst skrive skjønnlitteratur.

Folk og Land og INO

Artikkelen i Gøteborg-Posten bidrar til å spre kjennskap til INO og Folk og Land. Den er illustert med et stort bilde av Aarheim foran inngangen til INO-kontoret. Han holder et nummer av Folk og Land i hånden som han hevder var det eneste organ for ytringsfriheten i Norge da han i fjor gikk ut med

et annet syn på okkupasjonen og «rettsoppgjøret» enn det som er offisielt godtatt i Norge. Svenskene får også vite at svært mange leser vår avis til tross for det beskjedne opplaget. Aarheim forteller at han har fått hundrevis av henvendelser etter sine artikler. Mange fra folk som står gamle NS-kretser fjernt.

Frie Folkevalgte . . .

(Forts. fra s. 2)

på Stortinget skal være folkets representanter. Derfor har politiske partier sin berettigelse. Velgerne skal ha rett til å vite hvilket parti de kan stemme for at deres spesielle syn og interesser kan bli ivarettatt.

Frie Folkevalgte fant frem til det program vi ville presentere for velgerne før Stortingsvalget 1977. Det vakte interesse, men ble ikke forstått. Først i 1985 ble det delvis forstått, men ga ingen uttelling. Hadde vi hatt en Carl I. Hagen til å presentere vårt syn ville det ha vakt oppmerksomhet. Her er programmet i all sin enkelhet:

Frie Folkevalgte vil ha en partipolitisk uavhengig regjering ved at stillingene som statsråder utlyses:

1. Regjeringen ansettes av et samlet Storting etter forslag eller egen søknad. Ved ansettelse legges vekt på erfaring, kvalifikasjoner og personlige egenskaper.
2. Regjeringen skal, ved tiltredelse, avgi et løfte om å arbeide for landets og folkets vel, og ta sine beslutninger uavhengig av partipolitikk.
3. Regjeringen setter opp sitt arbeidsprogram etter kortfattede forslag fra partier og eventuelle andre grupper i samfunnet.
4. Regjeringen legger frem sine forslag for Stortinget, som tidligere, men kan, hvis den får Stortingets flertall mot seg, be folket om råd. Den kan utskrive folkeavstemning.

Det er lettere for velgerne å ta stilling til en enkelt sak enn til et helt partiprogram. Men bortsett fra dette vil det neppe bli så mange folkeavstemninger som man kanskje kunne frykte. Partiene på Stortinget vil unngå folkeavstemninger. De vil forsøke å samarbeide og det vil være til stor fordel for stabiliteten.

Jeg håper at de som leser denne artikkelen forstår at den inneholder konstruktiv nyttenking og jeg håper også at noen vil gå inn for disse tankene i sine respektive fylker, ved f.eks. å stille liste til Stortingsvalget 1989 i Frie Folkevalgte navn.

Nærmere opplysninger kan man få hvis man skriver til Frie Folkevalgte, Postboks 6882, St. Olavs plass. 0130 Oslo 1.

Demokrati . . .

(Forts. fra s. 5)

etter krigen, da *det vestlige mediakorps postulerte at «demokratiet hadde vunnet krigen».*

En annen grunn til at ordet demokrati ikke er så populært, kan være at de egentlige demokratiske rettigheter i dag blir undergravet av et system som selv hevder å være «demokratisk». Her er det nok å nevne statlig parti - og pressestøtte, samt myndighetenes kollisjonskurs med majoriteten av Norges befolkning i bl.a. innvandringspolitikken.

Poenget er altså å vise at det ikke er demokratiet der er noe galt med, men de store parti- og pressekampene som i sin knebling av nasjonal ytringsfrihet gjør seg selv til kvasi-demokrater.

Erland Aasdahl . . .

(Forts. fra s. 1)

straff hvis den var utført av et NS-medlem, mens lignende gjerninger var straffri hvis de var begått av motstandere av NS. Spesielt graverende fant han at det ble unnlatt påtale overfor dem som hadde arbeidet på tyske anlegg endog før Norge kapitulerte den 10. juni 1940 og at man stemplet passive NS-medlemmer som landsforrædere.

Vi som selv ble rammet av etterkrigs-oppgjøret setter stor pris på hans uttalelser til pressen og de tungtveiende intervjuer han ga til Romeriksradioen. Dette vil vi minnes med den største ærbødighet og respekt. Dobbel gleden er det at så mange av hans egne meningsfeller fra krigens tid også sa seg enige med ham. Aasdahls initiativ ble belønnet med et vell av blomster og hilsener.

En redelig og uredd personlighet er gått bort. Måtte hans minne leve lenge.

Knut Baardseth

BUSSTUR

til Østerrike, Wien, Klagenfurt m.m., 12 dager. Avreise 26/9-88 med «Kronprins Harald» kl. 13.30. Retur Oslo 7/10-88. Pris pr. person kr. 5 175,- muligens noe rimeligere, men behold om tilstrekkelig antall påmeldelser. Prisen inkluderer lugar, hotell, frokost, middag alle dager, samt reiseguide. En del ledige plasser om omgående påmelding til tlf. (03) 81 90 44.

KLARE RETNINGSLINJER

Sorenskriver Kaare Schumann Andersen forteller til Hamar Arbeiderblad at den store prinsippssaken for juristene var Haaland-saken. «Her ble det klarlagt at landsvikordningen hadde tilbakevirkende kraft, og at NS-medlemmer kunne dømmes til kollektiv økonomisk erstatning . . .»

Men hva slags rettsstat er dette? Med klare lovstridige retningslinjer!

Og her er det ikke tale om en sørgelig engangshendelse i en opprørt og vanskelig tid like etter en verdenskrig. Dette er FORTSATT god juss i kongeriket Norge. Uten skam kan jurister som medvirket i denne skandalen stå offentlig frem uten minste beklagelse av hva de har vært med på, og fortsette å kaste skitt på ofrene for deres virksomhet. Dette er SANNHETEN om rettsstaten Norge. En stat som på ingen måte unnser seg for å opptre som moralsk dommer over andre stater hele jorden rundt.

Og det er DETTE som er det verste ved historien. Ikke det som hendte for 43 år siden og som har ødelagt livet for hundretusener av norske borgere - tar man skadelidende familiemedlemmer med i regnestykket, men den KONSEKVENSEN disse klare retningslinjer har hatt og fortsatt har for HELE det norske folk, og dermed også for Norges fremtid.

Den svindel som dette urettsoppgjøret bygger på kan bare opprettholdes ved ren terror. Av ren skrekk for konsekvensene tør nordmenn ikke lenger å tenke, tro og tale fritt. Man har fått demonstrert hva det kan føre til. Resultatet er blitt et folk av feige mobbere. Enten er du med eller så tar vi deg neste gang. Moralens grunnvold er ikke lenger de ti bud. Demo-diktaturets bud er ett: Flertallet - den kollektive feighet - har alltid rett.

Hvis noen i dagens Norge tør å følge sin samvittighets overbevisning, vekker det oppsikt. Og ettersom feighet er en ondartet åndelig kreftsvulst tar den snart knekken på alle åndelige verdier og det eneste som blir tilbake er det som kan kjøpes for penger.

Det mest bedrøvelige av alt er den feighet som gjennomsyrer norske massemedia hvor enhver sans for fair play forlengst er en saga blott. Motets konsekvenser kan nok virke skremmende som Aftenpostens nekrolog over Erland Adahl antyder: «Det er typisk for dette samvittighetsfulle menneske at da han fikk legenes beskjed om at det nærmet seg slutten, gikk han offentlig ut med en kritikk av rettsoppgjøret etter krigen. Mange var dypt uenige med ham. For Erland Asdahl spilte det ingen rolle. Han følte han måtte si det han hadde på hjertet - og han gjorde det uten hensyn til den belastning han visste det måtte bli for ham.

Erland Asdahl var et rettlinjet, dypt kristent menneske som alltid var opptatt av å gjøre det han oppfattet som sin plikt.»

Men feighetens konsekvenser da, et liv uten samvittighet, frihet og menneskeverd, er ikke også det skremmende?

Verv nye abonnenter!

Ikke på meget lenge har interessen for vår sak vært så stor som nå. Derfor er tiden ideell til å verve nye abonnenter.

Enhver som er åpen nok til å undersøke begge sider av saken, vil ha utbytte av å lese vår avis.

Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie

Kontortid: Mandag kl. 17—20, tirsdag kl. 11—14, onsdag kl. 17—20.

Postadresse: POSTBOKS 924 SENTRUM, 0104 OSLO 1.

Kontoradresse: ENERHAUGSPLASSEN 4, OSLO. TLF.: (02) 19 06 71.

SLAKTEREN FLEISCHER

Av Idar Aarheim

Sommervarmen i år kom tidlig. 14.juni fikk professor dr. juris Carl August Fleischer mentalt hetslag - et hetslag som førte til en ukontrollert utblåsning på Aftenpostens politiske annenside. Uten konkret foranledning, meddeler den koleriske professor at han uten overdrivelse «er blitt «sjokkert» over at noen fordrist seg til å hevde et mer avbalansert syn på Quisling og okkupasjonstiden enn den autoriserte jøssinglegenden som i årtier har vært regnet som norgeshistorie.

Det er pinlig å se hvordan professoren skriver i sjokktilstand når han stotrer frem sine oppdemmede aggresjoner i en sprogføring som er så følelsesladet at den blir påfallende dårlig. Quisling og hans menn (sikkert kvinnene også) var en bande av forbrytere, banditter med andre ord, lavstående utskudd av samfunnets verste berne.

Herr Fleischers oppfatninger er det ingen grunn til å polemisere mot. En person som får et ubehersket raserianfall, diskuterer man ikke med, men det kan være interessant å betrakte anfallerent psykologisk. Uansett hva vi måtte mene om Quisling og hans ministre, må det i alle fall innrømmes at de fleste av dem var høyt respekterte personer som før krigen hadde gjort seg bemerket innenfor flere fagområder.

Sammenligner vi dem med dagens arbeiderpartiregjering, virker i alle fall Quislings regjering langt mer kompetent.

Hvorfor er da Carl August Fleischer så ustyrtelig sint? De fleste av oss har opplevet hvor sterke barndomsinntrykkene kan være og barnepsykologien bare bekrefter dette.

Nå ser jeg for meg hele den hektiske våren 1945 med folket i fredsrus. Midt opp i tumultene finner vi kanskje også den oppvakte, allerede litt energiske og veslevoksne 9-åringen Carl Au-

gust. Nye kortbukser har han fått og i høyre hånd et norsk flagg som han vifter kraftig med.

Nede i gaten er det sammenstimling omkring en lastebil med ti kjekke hjemmefrontkarer og soldater fra svensketroppene. Alle fullt bevæpnet. Et NS-ektepar skal arresteres. Kort etter føres de bryskt ut av «heltene» som dytter dem opp i bilen ved hjelp av kolbene. Imens har skjellsord og spyttklyser haglet over dem og en truende mannsstemme roper: «Skyt dem med det samme!»

Bleke av skrekk og fornedrelse forsøker parets to halv vokste barn å komme seg ubemerket vekk uten at det lykkes. Også de er blitt kastet ut av hjemmet, nå rammer noen av truslene og klysene også dem.

Carl August strekker seg på tåspissene for å se bedre. Mengden vil inn for å plyndre og ramponere, men et par av svenskekarene holder den tilbake. Her skal tilsynelatende tingene gå noenlunde rimelig for seg. Døren låses, men «heltene» har nøklene i lommen. De har nok tenkt seg å «inspisere» senere og ikke dele verdiene med andre.

Nå kjenner lille Carl August hvordan den rettferdige harmen bruser i hans bryst. Han har sett hvordan forrædere skal behandles og hvor skyldbevisst og tafatt avkommet deres snek seg avsted langs husveggen. Gutten Carl August vet en gang for alle at han ikke bare er på parti med heltene, men også med makten og rettferdigheten.

Fagfolk må til når noe nytt skal opprettes - eller noe gammelt avskaffes. I Norge hadde menneskene helt fra hedenold av hatt en egen evne til rettsbevissthet som tidlig hadde nedfelt seg i forutseende lover som det ble dømt etter når folket stevnet til tings. Rettferdighetssansen kunne nok utarte til smålig kranjel og et visst retthaveri. Like fullt var den en

viktig bærebjelke i nasjonens liv.

Slik var det til 1940 da Norge på grunn av en udugelig sosialistregjering ble kastet ut i verdenskrigen og okkupert.

Da skjedde noe avgjørende. Selve høyesterettsjustitiarius fremstår som leder for en undergrunnsbevegelse som tar ordet illegalt (ulovlig) som hedersbetegnelse - og som ifølge folkeretten også var det. I dette tilfelle for ikke Hjemmefronten med tomt snakk:

Så kom det ulykksalige «rettsoppgjøret» der juristene omdiktet politiske prosesser til kriminelle. Hvilke «lover» det ble dømt etter, vet vi. Advokatenes fremste oppgave ble å frata mennesker elementære menneskerettigheter. Juristene lot seg misbruke av makten slik det jevnlig har skjedd gjennom historien.

Som fagfolk gikk de i spissen for å ødelegge folkets rettsbevissthet. Medlemmene av det eneste parti som hadde ordet *nasjonal* i partinavnet som alle visste var utpreget patriotisk innstilt, ble dømt netopp for *unasjon*al virksomhet. Derimot ble sosialister og kommunister som gjennom årtier hadde hånet nasjonalismen og det nasjonale forsyar og istedenfor samarbeidet, eller flørtet, med verdenskommunismen under sovjetisk ledelse, utropt som nasjonale helter enda de var hovedansvarlige for landets tragedie i 1940! Siden dengang har norske jurister med professor Andenæs som anfører, vært ivrig opptatt med å forsikre folket om at alt «stort sett» gikk riktig for seg under «det vanskelige oppgjøret».

På den måten har juristene vært usedvanlig dyktige til å ødelegge sansen for galt og rett i Norge. Og en «avbalansert» autoritet som Andenæs er langt farligere enn en kolerisk skrikhals som Fleischer som gjør alt for å leve opp til den tyske betydning av sitt eget navn: Slakter!

Ingen nåde for professor Skancke

En god venn av oss, en kjent journalist og skribent Kjell Myklebust, sønn av frelsesarmeens berømte general, og katolikk fra 1926, sto den katolske biskop Mangers meget nær, og arbeidet en del for ham. Han gav meg følgende opplysning:

Dødsdommen over kirkeminister professor Skancke var erklært, og da Den norske kirke ikke hadde søkt om benådning for ham, skrev biskop Mangers til denne kirken og sa at hvis ikke Den norske kirke søkte benådning for professor Skancke, så

kom Den katolske kirke i Norge til å gjøre det. Først etter denne henvendelsen søkte statskirken om benådning.

Dødsdommen ble fullbyrdet.

Kath